

HET GEWEMEL

Louis van Dievel

Het Gewemel

Stationsroman

© 2013 – Louis van Dievel & Uitgeverij Vrijdag
Jodenstraat 16, 2000 Antwerpen
www.uitgeverijvrijdag.be
www.dievel.be

Omslagontwerp: Quod, voor de vorm, Gent
Vormgeving binnenwerk: theSWitch, Antwerpen
Foto auteur: Stephan Peleman

NUR 301
ISBN 978 94 6001 193 1
D/2013/11.767/180

e-boek ISBN 978 94 6001 194 8

Niets van deze uitgave mag door middel van elektronische of andere middelen, met inbegrip van automatische informatiesystemen, worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘Het leven is van ijzer, als een stoomwals komt het zwaar en langzaam dreigend op ons toe. Daar helpt geen weglopen aan, daar komt het al, daar is het al vlakbij, Jezus wat een gevaarte, net een duivel met die gloeiende ogen en reusachtige horens. Daar nadert het en niemand kan eraan ontkomen. Hoort die machine bonzen en stampen. Als het straks weer licht wordt, zullen we zien wat er overgebleven is.’

Alfred Döblin – Berlijn Alexanderplatz

Aandacht, spoor 7!

De IC-trein van 17u54 naar Antwerpen en Essen heeft een vermoedelijke vertraging van acht minuten. Gelieve ons hiervoor te verontschuldigen. Ik herhaal: spoor 7, de IC-trein naar Antwerpen en Essen van 17u54 is ons aangekondigd met een vermoedelijke vertraging van acht minuten.

Lap, we hebben het weer zitten.

Och, het is nog maar de eerste keer deze week. En als het bij acht minuten blijft, ben ik al blij. Weet ge nog verleden maand? Eerst vijf, dan tien, dan twintig minuten vertraging en – het kon eigenlijk niet missen – ineens was de trein afgeschaft wegens te veel vertraging. Ik was om te rotten want ik had een tennisbaan gereserveerd op de Wildert. Tien euro weggegooid. En Toon kwaad.

Het moet toch wel lukken. Ik heb deze avond in Ekeren afgesproken met Billy. Hij is nogal een stipte kerel. De laatste keer was ik tien minuutjes te laat en meneer had niet op mij gewacht. En ik had nog wel een taxi genomen. Stond ik daar alleen op de parking van de Reloaded in Putte. Op mijn hoge hakken.

Billy? Het was toch terug aan met Dave?

Het een staat het ander niet in de weg, Myriam. Ge zijt toch wel een beetje een seutje, soms.

**Aandacht, spoor 10: spoorverandering.
De trein naar Charleroi-Zuid van 18u08 zal uitzonderlijk
vertrekken van spoor 9. Ik herhaal: de trein naar Charleroi-Zuid
vertrekt van spoor 9 in plaats van spoor 10.**

Voilà, zo moet ge dat doen.

Is dat alles?

Hoe, is dat alles?

Ge moet daar toch niet veel voor kunnen.

Ha neen?

Ik zal het anders zeggen: zoiets leert ge toch op een dag? Ik moet twee weken dubbel met u lopen, dat is toch verloren tijd. En echt interessant werk is het zo te zien niet.

Ha zo?

Zeggen dat de trein te laat komt kan toch het kleinste kind.

Dat is wel straf. Als het werk u niet aanstaat, waarom hebt ge dan bij de ijzeren weg gepostuleerd?

Hoe zegt gij dat, de ijzeren weg? Van welk jaar zijt gij?

Deel I

Het Wachten

Wanneer is iemand een seut?

Dat is nu al veertien dagen dat Kelly op dezelfde nagel klopt. Dat ik een *seutje* ben. Maar ik ben geen seutje. Daisy van Tax-On-Web, die is een seut, die begint al te blozen als Vercauteren een van zijn vuile moppen begint te vertellen. Ik kan goed lachen met de moppen van Vercauteren. Hij heeft een oogje op mij, beweert Kelly. Ik moet er niet aan denken, hij heeft een stinkende adem. Gij overdrijft, zegt Kelly, als hij op een *Stimorolleke* kauwt, ruikt ge dat al niet meer. En Vercauteren is toch een knappe kerel. Gescheiden bovendien, dat is gemakkelijk en duidelijk. Geen gezever, geen complicaties. Als ik u zo bezig hoor, zeg ik, hebt ge al met Vercauteren geslapen. Ze lacht eens, maar ze zegt niet ja of nee. Myriam, vraagt ze, hoe lang zijt gij nu al getrouwd? Bijna dertien jaar, waarom? Hebt gij eigenlijk ooit een andere vrijer gehad dan Toon? Toon is mijn man, voor alle duidelijkheid. Wacht, zo vraagt ze dat niet. Kelly is een vuile tong. Heeft er ooit een andere man in uw poes gezeten? Zo vraagt ze dat. Op het perron, nota bene. Op spoor 7. Hardop. Er staan daar wel honderd mensen op de trein naar Essen te wachten, als het er niet meer zijn. Ge bloost zo, zegt Kelly dan, en dan word ik nog roder. Ze doet het ervoor. Ze vindt het plezant. Ik verbaas mij er bijna iedere dag over dat wij nog vriendinnen zijn. Enfin, vriendinnen. Kameraden is misschien een beter woord, of zeggen ze dat alleen van mannen? We kennen elkaar al van de lagere school in Heide. Altijd samen in de klas gezeten, ook later, in het college van

Essen. Dan zijn onze wegen uiteengelopen, ge weet hoe dat gaat. Ik heb twee jaar voortgestudeerd, ik heb examen gedaan aan de staat, ik ben getrouwd. We zijn elkaar opnieuw tegen het lijf gelopen bij de belastingen in Mechelen, vier jaar geleden. Kelly zit aan het onthaal, ik aan het loket als eerstaanwezend ontvanger. We nemen elke dag dezelfde trein, 's avonds toch, want Kelly komt dikwijls te laat 's morgens. Dan zoekt ze niet eens een excuus. Ik kon niet uit mijn bed, zegt ze alsof dat de gewoonste zaak van de wereld is, ik heb de hele nacht liggen vrijen met mijn lief. En die komt daar mee weg, hé! Een andere mens probeert een serieuze uitvlucht te bedenken, maar zij...

2

Het kortstondige huwelijk met Dirk

Myriam, vraag ik, hebt ge in uw dertien jaar huwelijk nooit eens zin gehad om vreemd te gaan? Oei. Wat een gezicht trekt ze nu. Kruidje-roer-mij-niet. *Myriammeke*, ik vraag niet óf ge het gedaan hebt, ik vraag of ge goesting hebt gehad om het te doen. Kelly, zegt ze op zo'n toontje, ik heb Toon voor de wet en voor de kerk trouw beloofd. Dat schept verplichtingen. Zoiets doet ge niet als ge niet van plan zijt u aan die belofte te houden. Dat is één. En daarbij: ik geloof in de liefde. Ja, dat is ouderwets, ik weet het. Toon is de man met wie ik door het leven wil gaan. Ik zeg niet dat ik blind ben voor aantrekkelijke mannen, al heb ik er nog niet al te veel gezien in al die jaren, maar ge kunt niet zeggen dat ge in principe wel in echtelijke trouw gelooft, maar als 't eens van pas komt, dat ge dan met een andere man gaat slapen, verstaat ge?

Liefde? Heeft ze dat nu echt gezegd: liefde? Ik moet mij inhouden of ik schiet in de lach. Ze ziet het en trekt weer dat verkrampte gezicht. Ik had Dirk ook trouw beloofd toen we trouwden, zeg ik rap, maar na goed vier maanden lag ik al met een van zijn maten in bed. Dirk? Die ken ik niet, zegt ze, en zijt gij getrouwd geweest? Ze trekt grote ogen. Drie jaar lang, zeg ik. Dirk was echt een heel lieve gast. Waarom zijt ge dan niet bij hem gebleven? Hij was te braaf, te lief, te toegewijd, of hoe noemen ze dat in de boekskes. Maar hij had geen fantasie, hij wilde nooit eens, hoe zal ik het zeggen, uitspatten. Willen we eens naar de parenclub in Kapellen gaan, stelde ik voor. Bespaar

mij de details, zegt Myriam, ik wil dat allemaal niet weten. Mijn oren! Ge wilt dat wel weten, Myriam. Iedereen wil dat van een ander weten. Waarom leest iedereen *Dag Allemaal* of *TV-Story*? Om te weten wie het met wie doet en wie zijn vrouw of haar vent heeft laten zitten. Gij misschien. Gij ook, Myriam. Ge moet niet roepen, iedereen hoort u. En dan? Kom, maak u niet kwaad. Als ge niet te veel scabreuze details vertelt, wil ik het horen, maar anders niet. Scabreus? Ge begrijpt mij goed genoeg.

Dirk werkte in ploegen bij General Motors. Ik dopte. Het was niet moeilijk om hem te bedriegen. En er waren kandidaten genoeg. Maar na een paar keren wist de hele straat ervan, want we woonden in een rijhuis in de Schooldreef. En ge weet hoe geburen zijn: er is er altijd wel eentje die u gaat verraden. Ik heb het niet eens ontkend. Dirk, heb ik hem vlakaf gezegd, ge wist wie ge in huis hebt gehaald. Ge wist dat ik niet toekom met één vent. Dan moet ge nu niet flauw komen doen over huwelijkse trouw. Ik val u daar toch ook niet lastig mee? Gij moogt mij altijd hebben, Dirk, is dat niet genoeg? Wilt ge nu? Ge hebt het maar voor het zeggen. Maar ze lachten hem uit in de fabriek, want daar ging het nieuws ook rond. Hij begon jaloers te worden, ziekelijk jaloers. Hij nam vakantiedagen op zonder mij te verwittigen en dan stond hij op de loer. De eerste keer kon ik daar nog mee lachen, als hij een van mijn lieven in zijn bloot gat de straat op had gejaagd, maar na een tijdje... Ha, gij kondt daar nog mee lachen? Ja, Myriam, ik kon daar nog mee lachen in het begin. En Dirk ook, een beetje groen weliswaar, als ik hem daarna eens goed zijn gangen had laten gaan. Schoon koppel! Myriam, ge moest uw gezicht zien als ge dat zegt, precies of ik ben een stuk stront. Ge zijt niet beter dan ik, hoor!

Aandacht, spoor 8.

De IR-trein naar Turnhout van 18u05 vertrekt uitzonderlijk van spoor drie in plaats van spoor 8. Ik herhaal: de IR-trein naar Turnhout van 18u05 vertrekt van spoor 3 in plaats van spoor 8. Spoor 10, opgelet: trein in doorrit, gelieve afstand te houden.

3

Stagiair Roger doet weinig moeite

Mag ik het eens proberen? vraag ik. Wat proberen? Een trein aankondigen, tiens. Zulke ogen zet hij op. Ik denk er nog niet aan. Het aankondigen van treinen is pas voor volgende week gepland, en dan nog onder strikte begeleiding. Volgens mij denkt ge dat de treinen zonder u stilvallen. Weet ge, gij spreekt helemaal gelijk de pastoor van ons parochie, zeg ik hem. Wat bedoelt ge daar nu weer mee, vraagt hij. Hij kan mij niet uitstaan, dat heb ik ondertussen wel begrepen, en ik weet ook wel waarom. Wel, antwoord ik met mijn meest uitgestreken gezicht, ge kondigt de trein aan net alsof ge wordt gepijpt door een misdienaar. Hij ontploft bijna, de Leo. *Manneke* toch, mijn verslag over uw ingesteldheid zal er lief uitzien. Zijn stem slaat over. Het was om te lachen, Leo. Ik mag toch Leo zeggen? Maar onze pastoor zit wel in het cachot omdat hij aan zijn misdienaars heeft gezeten en aan drie kinderen uit het koor op de koop toe. Gij zijt hier nieuw, roept hij bijna met een knalrood hoofd, gij zit hier nog maar een paar uur en ge schijnt mij al uit voor kinderlokker. Noemt gij dat om te lachen? Doe zo voort, Matthijs.

Moet gij een rapport over mij maken, vraag ik, daar is mij niets van gezegd. Ah ja, natuurlijk! Zie hem gloriëren. Gij loopt stage en ik ben uw stageleider. Ik moet mijn mening geven of ge geschikt zijt voor het werk, of ge positief zijt ingesteld, of ge klantvriendelijk zijt, of ge bereid zijt om te leren, of ge vorderingen maakt, dat soort zaken. En wie leest dat rapport?

vraag ik zo kwansuis mogelijk. Ik begin mij toch wat zorgen te maken. Wie? De stationschef natuurlijk. En als hij vragen heeft zal hij u ontbieden. Dan stuurt hij zijn advies door naar de gewestelijke directie en van de gewestelijke directeur gaat het advies naar Brussel. En Brussel beslist of ge ja dan nee kunt blijven. Ik weet dat ik beter mijn mond zou houden, maar zo zit ik niet ineen. En toch vind ik dat ge klinkt gelijk onze pastoor, zeg ik nog eens. Wacht, wacht! Laat mij uitspreken. Ik wil zeggen: gelijk hij sprak vóór die affaire met de misdienaars uitkwam. Pastoors kunnen zo zalvend spreken en zo op de letter. Juist alsof die trein de mensen naar de hemel zal brengen in plaats van naar Turnhout. Moet ik dat ook zo doen of mag ik normaal spreken? Oei, zijn gezicht wordt helemaal paars nu. Seffens krijgt hij nog een hartaanval, zo vlak voor zijn pensioen.

4

Wanneer is het etenstijd?

Ik reken op u om er een goede kracht van te maken, zei de stationschef tegen mij, zo goed als gij zal hij wel nooit worden, maar daar moeten we ons bij neerleggen. De hypocriet! Als ik geweten had met wie ik te doen zou krijgen, ik zou hebben geweigerd. Die kerel is gewoon een ramp, daar valt nu eens echt niets mee aan te vangen. Zou ik morgen naar de chef durven te gaan? Dat is misschien te rap. Ik hoor het hem al zeggen: Van Geel, ge hebt die mens nog maar een dag onder uw hoede en ge komt al klagen. Geef die Matthijs toch een faire kans. Ge moogt nooit vergeten, Van Geel, niemand is onvervangbaar. Dat ik in het personeelsblad heb gestaan als beste stationsomroeper van Vlaanderen, heeft hij geloof ik nog niet verteerd. Hém waren ze ook komen interviewen voor *De Spoorman*, maar daar schoot alleen een kadertje met een klein fotootje van over. En dan hadden ze nog de verkeerde foto in dat kadertje gezet, een foto van een stationschef uit de Vlaanders die met pensioen ging.

Dat die Matthijs uit het leger komt, heb ik maar begrepen toen hij zich versprak. Wanneer is het hier etenstijd, vroeg hij. Ik antwoordde naar waarheid dat de informatiebediende met avonddienst maaltijdpauze heeft tussen 20u en 20u45. Wablief, zo laat, riep hij, precies of zijn rechten als werknemer van de ijzeren weg werden geschonden. Bij het leger had ik om vijf uur gedaan en om zes uur stak ik thuis mijn voetjes onder tafel. Aha, heb ik gezegd, gij komt van bij het leger, dat wist ik niet. Is het daarom dat gij geen examen hebt moeten doen? Ineens

had hij veel minder praat. Dat zijn uw zaken niet, meer kwam er niet uit. Moest ge weg bij het leger, heb ik hem gevraagd. Ik heb daarover gelezen in de gazet. Dat militairen op overschot gemakkelijk naar een andere openbare dienst kunnen overstappen. Zijt gij er zo eentje? Eentje die de plaats inneemt van een persoon die wel in het examen van informatiebediende is geslaagd? Dat hoorde hij niet graag, ik voelde het. Ik heb toch al gezegd dat het uw zaken niet zijn. Dat hebt ge al gezegd, ja. Maar als gij over alles uw gedacht moogt zeggen, waarom zou ik dat niet mogen? Hij vond geen antwoord. Ik rammel van de honger. Ge moet niet rap over iets anders beginnen. Waar is de personeelsrefter? Het is tegen het werkreglement. Ik zal zelf wel uitvinden waar ik op mijn gemak kan eten. Kunt ge daar soep of koffie krijgen? Ik heb niet geantwoord. Weeral stof voor mijn rapport, dacht ik.